

Læreplan i valgfaget demokrati i praksis

Fastsatt som forskrift av Kunnskapsdepartementet 14.05.2013

Gjelder fra 01.08.2013

Gjelder til 31.07.2020

Utgått

Formål

Valgfagene skal medvirke til at elevene, hver for seg og i fellesskap, styrker lysten til å lære og opplever mestring gjennom praktisk og variert arbeid. Valgfagene er tverrfaglige og skal medvirke til helhet og sammenheng i opplæringen.

Demokrati er en bærebjelke i samfunnet. Et demokratisk samfunn forutsetter at innbyggerne respekterer og slutter opp om menneskerettigheter og grunnleggende demokratiske verdier som likeverd, likestilling, respekt, toleranse, ytringsfrihet og frie valg. Målet er at flest mulig skal få anledning til å engasjere seg og delta aktivt i samfunnslivet.

Unge mennesker må forstå betydningen av å holde demokratiets spilleregler i hevd og ta del i samfunnet på ulike måter. Å utvikle elevenes selvstendighet og identitet, evne til meningsdannelse og mot til å uttrykke egne meninger står sentralt. Skolen er en demokratisk arena for barn og unge der de skal oppleve å bli lyttet til, medvirke og ha innflytelse.

I opplæringen i demokrati i praksis skal elevene arbeide med menneskerettigheter og demokratiforståelse. Videre skal faget bidra til å få fram erfaringer og synspunkter de unge har, og gjøre dem i stand til å komme med innspill i saker som angår dem. Faget gir mulighet til å arbeide praktisk sammen med skolens elevråd, i skolemiljøet, i lokalsamfunnet og med globale forhold. Valgfaget skal fremme utviklingen av et inkluderende miljø som er preget av trygghet og sosial tilhørighet, der forebyggende tiltak og konfliktløsning inngår. Faget skal stimulere til deltakelse og engasjement i demokratiske prosesser.

Valgfaget henter elementer fra samfunnsfag, RLE og norsk/samisk.

Hovedområder

Valgfaget er strukturert i to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Oversikt over hovedområdene:

Hovedområder	
Demokrati	Medvirkning

Demokrati

Hovedområdet demokrati dreier seg om verdier og ferdigheter. Kunnskap om menneskerettigheter og demokratiske verdier er en forutsetning for å utøve demokrati. Hovedområdet dreier seg videre om å praktisere demokratiske ferdigheter som kildekritikk, meningsdannelse, argumentasjon og evne til å ytre seg. Kunnskap om metoder for å håndtere konflikter inngår også i hovedområdet.

Medvirkning

Hovedområdet omfatter kjennskap til demokratiske beslutningsprosesser på ulike nivåer. Videre omhandler hovedområdet bistand til skolens elevråd for å fremme et godt læringsmiljø. Det skal motivere elevene til å delta i demokratiske prosesser i lokalsamfunnet. Å skape engasjement mot brudd på menneskerettigheter inngår også i hovedområdet.

Timetall

Valgfaget demokrati i praksis: 57 årstimer

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene på fagets premisser.

Kompetansemål

Demokrati i praksis

Demokrati

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for menneskerettigheter og grunnleggende demokratiske verdier
- gjøre rede for og drøfte begrepene likestilling og likeverd
- bruke samfunnsinformasjon for å kunne skille mellom fakta og meninger, identifisere fordommer og forholde seg kritisk til kilder
- argumentere for en sak og delta i meningsbrytninger i egnede kanaler
- presentere og anvende metoder for konflikthåndtering

Medvirkning

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- kartlegge og gi eksempler på demokratiske prosesser og beslutninger på skolen eller i lokalmiljøet
- bistå eller utføre oppdrag for skolens elevråd og planlegge og iverksette tiltak for å utvikle skolens læringsmiljø
- identifisere brudd på menneskerettigheter og bruke ulike metoder og kanaler for å protestere mot dem

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Årstrinn	Ordning
Når faget avsluttes	Elevene skal ha en standpunktkarakter

Eksamen for elever

Årstrinn	Ordning
Når faget avsluttes	Det er ikke eksamen i faget

Eksamen for privatister

Årstrinn	Ordning
Når faget avsluttes	Det er ikke privatistordning i faget

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringslova.